

Uprzejmie zapraszamy na transmisję wystąpienia prezydenta RP, Andrzeja Dudy w ramach otwarcia pierwszego w Polsce muzeum upamiętniającego Polaków Ratujących Żydów im. Ulmów w Markowej oraz projekcję filmu Rafała Wieczyńskiego pt. „Świat Józefa” o życiu i śmierci Józefa Ulmy z Markowej, a także jego rodziny i ukrywanych przez nich Żydów.

17 marca o godz. 17.30
w restauracji "Pan Tadeusz" (ul. Naugarduko 76)
Transmisja oraz film w języku polskim

W wydarzeniu wezmą udział:
Jarosław Czubiński Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP w Republice Litewskiej oraz
dr Ewa Rogalewska z Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku

Podkarpacka wieś Markowa w okresie międzywojennym była jedną z największych wsi w Polsce. W 1939 r. mieszkało w niej około 4300 Polaków i 120 Żydów. Większość żydowskich mieszkańców została zamordowana w 1942 roku podczas niemieckiej akcji „Reinhardt”. Dzięki polskim chłopom w Markowej uratowano 21 Żydów, którzy po wojnie wyjechali do Stanów Zjednoczonych, Kanady i Izraela.

Podczas wojny Józef i Wiktoria Ulmowie przyjęli pod swój dach największą, ośmioosobową grupę prześladowanych Żydów należących do dwóch rodzin: Szallów i Goldmanów. Tuż przed świtem, 24 marca 1944 r., do Markowej nadjechali niemieccy żandarmi z łańcuta. Na poddaszu domu rodziny Ulmów znaleźli oni ukrywających się Żydów i w ciągu kilkunastu minut rozstrzelali wszystkich Żydów i Polaków, w tym: Józefa Ulma (ur. 1900), jego brzemienną żonę Wiktorię Ulmę (ur. 1912) – w chwili trwającego właśnie porodu; Stanisława (8 lat), Barbarę (6 lat), Franciszka (4 lata), Antoniego (3 lata), Marię (półtora roku). Przyczyną odkrycia Żydów prawdopodobnie był donos złożony przez policjanta Włodzimierza Lesia; denuncjator został za to ukarany śmiercią przez polskie podziemie. W 1995 r. Ulmowie zostali pośmiertnie uhonorowani tytułem Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata.

Uprzejmie prosimy o wcześniejszą rejestrację mailową pod adresem:
Katarzyna.Dzierzynska-Loch@msz.gov.pl